

SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB 100-LETNICI SLOVENSKE PLANINSKE ORGANIZACIJE

GORE BREZ IDEOLOGIJ IN NAZOROV

Prvo stoletje je za nami, začenja se drugo stoletje delovanja slovenske planinske organizacije. V nedeljo, 28. februarja letos, je bila v prepolni največji, Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani osrednja proslava ob stoletnici Slovenskega planinskega društva - Planinske zveze Slovenije; če bi bila dvorana še nekajkrat večja, bi bila prav tako do zadnjega sedeža zasedena. Številni planinci iz Slovenije so se tako morali zadovoljiti s spremljanjem sporeda pred televizijskim zaslonom, ker za vse ni bilo dovolj vstopnic.

Ta večer je pod skrbnim režijskim vodstvom **Aleša Jana** v izbranem sporedu, ki sta ga vodila **Nataša Barbara Gračner** in **Aleš Valič**, v osrednjem slovenskem kulturnem hramu zvenela planinska pesem in slišati je bilo pretehtano planinsko besedo: nič preveč vzvišenega ni bilo v vsem tem, vse je bilo odmerjeno s pravo mero. Niti med gosti v dvorani ni bilo ljudi, ki bi prišli le zaradi vpljivosti: slovenski obrambni minister **Janez Janša**, na primer, je bil včasih aktiven alpinist in še zdaj pogosto spleza kakšno smer, slovenski nadškof in metropolit dr. **Alojzij Šuštar** je velik prijatelj slovenske planinske organizacije, spremlja njeno delo in občasno gre v gore, da ne govorimo o predsedniku Republike Slovenije **Milanu Kučanu**, ki si predvsem s planin-

skimi pohodi ohranja kondicijo za opravljanje naporne državniške službe.

Ton celotni prireditvi sta dala predvsem oba govornika, predsednik Planinske zveze Slovenije **Andrej Brvar** in predsednik Republike Slovenije **Milan Kučan**.

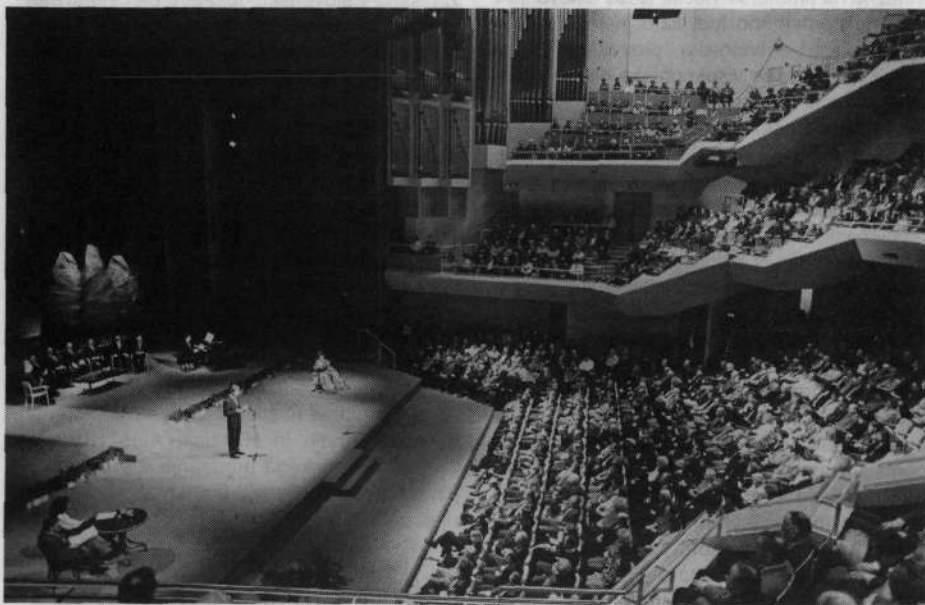
GOVOR ANDREJA BRVARJA

Predsednik PZS Andrej Brvar je imel takle govor:

Spoštovane planinke in planinci, dragi gostje! Gore človeka bogate s tem, da ga prisilijo, naj pokaže svoje najboljše moči. Moč, klenost in trmo so izpričali tisti ljubitelji gora, ki so pred stotimi leti v Ljubljani ustanovili Slovensko planinsko društvo.

Prizadevanja za ustanovitev planinske organizacije so tekla od sredine prejšnjega stoletja naprej. Triglavski prijatelji, **Fran Kadičnik**, iniciativni odbor so kopali temelje, na katerih so Piparji na Stolu pričeli graditi slovensko planinsko organizacijo. Če so mlade izobražence tudi pri nas navdihovali Rousseaujevi klici nazaj k naravi, pa je šele zavedanje o narodni ogroženosti prelilo kapljo čez rob in trdno zasidrilo napore nekaj poskusom, da bi v deželi Kranjski dobili svoje planinsko društvo. Tako so 27. februarja 1893 v restavraciji hotela Malič, na mestu današnje Name, ustanovili Slovensko planinsko društvo.

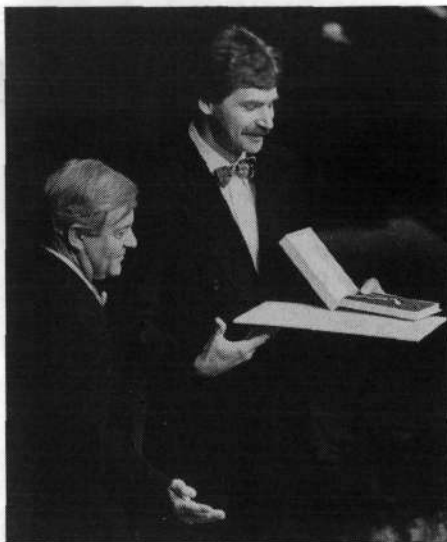
Do zadnjega kotička polna največja, Gallusova dvorana Cankarjevega doma v Ljubljani 28. februarja letos

Na otvoritvi koč na Kredarici konec prejšnjega stoletja je prvi predsednik slovenskega planinskega društva **Fran Orožen** slikovito orisal takratno situacijo: »V vrsto slavnih slovenskih društev - Družbe sv. Mohorja, Slovenske matice, Glasbene matice, Dramatičnega društva in Družbe sv. Cirila in Metoda - se postavlja tudi Slovensko planinsko društvo. Ta društva so kot dišeče vijolice svoj vonj mirno in tiho širila narodno prosveto. Slovenskemu planinskemu društvu pripada zasluga, da je izdatno razširilo kulturni delokrog, s tem da je boj za priznanje po samostojni narodni prosveti raztegnilo iz doline in zbornic, uradov ter šol v značne višine naših gor.«

Razumljivo je, da se je bilo potrebno v začetnem obdobju dokazati predvsem na materialnem področju. Gradili so koč, pota, mostove in kapelice. Z izjemo redkih zastojev se je slovenska planinska organizacija nenehno materialno krepila in bogatila. Največje opustošenje smo doživeli med drugo svetovno vojno. Od 69 je bilo za silo uporabnih le še 20 planinskih koč. Danes, polovico stoletja kasneje, 180 planinskih društev, združenih v Planinsko zvezo Slovenije, razpolaga s 160 planinskimi kočami in bivaki, vzdržuje 7000 km planinskih poti, vzgaja in izobražuje mladinske, planinske in gorske vodnike. V njenih vrstah deluje učinkovita in moderno opremljena gorska reševalna služba. Pohvalimo se s prvo izdajo turističnega vodnika pri nas 1894. leta in s kopicco izdaj planinskih knjig, vodnikov, zemljevidov in najstarejšo še živo slovensko revijo - Planinskim vestnikom. S temi dejanji obvladujemo gorski prostor, kar je bila srčna želja naših prednikov. To počnemo pretežno na amaterski način. Naše delovanje v gorah je pomembno tudi zato, ker na najbolj cenjen način ekonomsko preverjamo neko lokacijo. Skoraj vse visokogorske centre v Sloveniji so najprej odkrili planinci, potem pa smo prepustili mesto hotelom in izletnikom.

Organizaciji so vedno dajali pečat ljudje, ki so razvijali planinsko misel in idejo, širili obzorja, premikali zakoreninjene meje možnega, tvegali v svojih odločitvah in dejanjih. Ker so znali preliti duha, energijo in voljo v dejanja, ki so krepila in širila organizacijo, so pustili v njej trajne neizbrisne sledi svoje biti. Poimensko naštevane drznih in zaslužnih mož zna biti krivično dejanje do tistih, ki niso omenjeni, pa jim pritičejo prav takšne lastnosti. Vendar pa je to kljub vsemu manjša škoda kot ne omenjati nikogar. Zato se bomo ob častitljivem jubileju spominjali slavnih mož planinske zgodovine **Jakoba Aljaža, Franceta Avčina, Joža Čopa, dr. Johannesa Frischaufa, Frana Kadilnika, Frana Kocbeka, Evgena Lovšina, Janka Mlakarja, Tineta Orla, bratov Tominšek, Josipa Pretnarja in Henrika Tume.**

Najvišje odlikovanje Republike Slovenije je iz rok predsednika države Milana Kučana prejel predsednik PZS Andrej Brvar

Vsi ti in še mnogo drugih, ki pogosto planinstvu posvečajo vse življenje, so potegnili za seboj množice. V prvem letu so pritegnili 225 prebivalcev, lani je bilo nekaj manj kot 95.000 članov planinskih društev. Tako se je slovensko planinsko društvo v stotih letih po zaslugi mnogih srčnih mož razvilo v množično ljudsko organizacijo.

Poleg materialne bogatitve v organizaciji ves čas poteka gradnja gornjskih dejanj. Tu smo stopili v tekmo z drugimi narodi, tu je planinstvo še najbližje športu. Gornjska dejanja, ki so zapisana v slovenski, nekatera pa celo svetovni planinski zgodovini, segajo že daleč pred ustanovitev Slovenskega planinskega društva. Medvojna generacija je v alpinističnem pogledu rešila večino domačih plezalnih problemov. Bili so privrženci rekla Kjer je volja, tam je pot. Za marsikoga je bilo dokazovanje tega tudi usodno in pogubno, kot na primer za vodilnega ideologa takratne mlade alpinistične generacije **dr. Klementa Juga**. Zato pa so ti mladi plezalci tudi prevetrili planinsko organizacijo. Z odpiranjem novih področij udejstvovanja v gorah so organizacijo vsebinsko obogatili in jo iztrgali iz hotelsko gostinske usmeritve, kot so Skalaši radi očitali takratnemu planinskemu društvu. Alpinistična generacija po drugi vojni je izzive za dokazovanje našla v velikih alpskih stenah, Kavkazu, Andih in Himalaji. **Aleš Kunaver**, vzornik slovenskega prodiranja v svetovno alpinistično areno, je rad poudarjal: »Kdor hoče ujeti pobegli vlak, mora teči hitreje od njega.« Prišel je Makalu, pa Everest, Cerro Torre, Daulagiri, s katerimi smo dokazovali svojo vrednost. Vztrajno smo nizali uspeh za uspehom in

želi sprva prikrito odobravanje svetovne alpinistične javnosti. Dočakali smo tudi nekaj izjemnega, kar ni dano vsaki generaciji; s **Česnovim** vzponom čez steno Lotseja smo se uvrstili v svetovno zakladnico zgodovinskih mejnikov alpinizma.

Alpinizem planinstvu prinaša napredek, alpinisti pomikajo meje možnega nenehno navzgor, večkrat izven meja dojemljivega. S tem postajajo vzorniki generacijam mladih, starejši sledijo vzorom mlajših, rojevajo se merila in vrednote za jutri. Z alpinizmom je slovensko planinstvo postalo svetovno.

Skrb za ohranjanje okolja je lastna planincem in njihovi organizaciji. Morda zavoljo njihove tesne povezanosti z naravo, ki v podzavesti pušča sporočilo pradavne trentarske pravljice o Zlatorogu. Vprašanja odnosa do okolja oziroma do Zlatoroga kot ekološkega simbola so neprestano preverjala aktualnost organizacije. Z redkimi izjemami je le-ta ohranila okolju prijazen obraz, neredko za ceno osebnih in političnih zamer. Pozabi spomina ne sme uiti dejstvo, da je Slovensko planinsko društvo kupovalo zemljo v gorah tudi zato, da bi jo ohranilo prvobitno; da smo planinci povzdignili svoj glas proti mnogim prostoru škodljivim posegom. Triglavski narodni park je postal stvarnost kot alpski varstveni park tudi po naši zaslugi že davnega 1924. leta.

Danes in v prihodnjih dneh slavimo zato, da na izročilih preteklosti oblikujemo odgovore na vprašanja, ki nam jih zastavlja življenje. Ali morajo biti planinska društva kompletna v svoji dejavnosti kot nekdanje podružnice Slovenskega planinskega društva, ali dovoljujemo tudi ozka po izboru dejavnosti, pa globoka po vsebini? Kakšen naj bo moderen odnos med srednjo organizacijo in planinskimi društvi? Kako razvijati nove dejavnosti, ki jim prostor za izživetje predstavlja gorski svet, in obenem ohraniti sožitje s klasično dejavnostjo?

Vsak od nas v gorah podoživlja tisto, kar so slikarji prenesli na platno, pesniki in pisatelji prelili na papir, skladatelji ubrano zvrstili v note. Če uspe organizaciji vzpostaviti duhovni most med njenim in posameznikovim podoživljanjem gore, ostaja odprta, čuteča in sodobna. V kolikšni meri bo planinske organizacije uspelo ohraniti trden most tudi še naprej, je odvisnih nadaljnjih sto let življenja Planinske zveze Slovenije. Naloga sedanje generacije je lažja, ker se ob tem napajamo iz spoznanj in izročil preteklosti. Odgovornost in obveznost, da ne zapravimo doseženega, pa sta morda večji kot kdajkoli doslej.

Zatem je spregovoril slovenski predsednik **Milan Kučan**, ki je dejal:

»Nocojšnji večer in v njega zarisan svečan spomin ni namenjen v prvi vrsti slovenskim go-

namesto komentarja

DRUGO STOLETJE

Prvih sto let je za nami, začenjamo drugo stoletje društvenega delovanja.

Ko iz časovne oddaljenosti ocenjujemo posamezna obdobja tega organiziranega slovenskega stoletnega planinskega delovanja, lahko v vsakem najdemo močno pozitivne poteze in nobenega od obdobji ne bi mogli označiti kot izrazito negativno.

Če je bil v prvih letih prvega stoletja slovenskega planinskega delovanja prevladujoč nacionalni element, bo v prvih letih drugega stoletja gotovo ekološki, naravovarstveni: pred sto leti so naši planinci hoteli ohraniti slovenskim goram slovensko lice, zdaj hočemo zanamcem ohraniti takšne gore, kakršne smo podedovali od svojih prednikov. In če so slovenski alpinisti pred stoletjem bili gorski boj s svojimi germanskimi sosedi, kdo bo boljši, zdaj naši alpinisti tekmujejo za prestiž z vsem svetom.

Slovenska planinska organizacija je bila kmalu po ustanovitvi dokaj vplivna v narodovem življenju; potem je ta vpliv izgubila, ker so bili pač takšni časi. Zdaj se ponovno trudi, da bi soodločala o pomembnih posegih, ki jih načrtujejo v gorskem svetu in okoli njega upravni organi in gospodarstvo: sto tisoč članov slovenske planinske organizacije že lahko kaj reče o svetu, ki ga najbolje pozna, o svojih gorah.

Ostajata nam vsaj še dva velika dolgova iz preteklosti: velik umetniški film iz goriškega življenja, za katerega potrebujemo predvsem velikega scenarista, in slovenski planinski muzej, ki ga pa v njegovih začetkih morda celo že imamo, čeprav ne v slovenskem glavnem mestu, kot je bila prvotna želja.

Med vsakršnimi vzponi in padci v delovanju slovenske planinske organizacije je nekaj ostalo v njem stalnica: njena kultura. Naše planinstvo nikoli ni bilo samo hoja po hribih, ampak ob tem še kaj več. Slejkoprej izdajamo vodnike in zemljevide, pišemo o svojih gorskih popotovanjih reportaže in popotne vtise ter razmišljanja o višinah in globinah, ki jih med gorami vidimo ali pa le čutimo — o višinah in globinah gorā in duše, ki se sprehaja tod. To ostaja enako v drugem kot je že bilo v prvem stoletju slovenskega planinskega življenja.

Marjan Raztresen

ram. Te so večne in njih lepota je zgovornejša od praznovanj. Slavje je namenjeno nam, ljudem, ki zmremo to lepoto razpoznavati, in potrditi našega spoštljivega razmerja do naših gora. *Eno in drugo* zapolnjuje kot ena bistvenih značilnosti in prijazna navada več kot en sam vek življenja Slovencev. Komajda kaj drugega je tako zakoreninjeno med nami in v našem doživljanju sveta, saj si življenja sedaj živečih rodov Slovencev skorajda ni mogoče predstavljati brez naše, zdaj že zares množične hoje v goro. Dolga je, zgovorna in bogata tradicija slovenskega planinstva in vezanosti Slovencev na svoje gore. Mnogi so in različni razlogi za to, v mnogočem tudi drugačni od tistih pri drugih narodih, poseljenih med hribe.

V naši, do nas dostikrat neprijazni zgodovini, v nepotešeni in neprikriti lakoti tujcev po naši zemlji in v našem srčnem odporu je mogoče najti utemeljitev za to. Tudi za naše hribe, za njihove vrhove in imena, za pravico do hoje po njih, smo se Slovenci morali boriti. Tako kot za mnoge druge stvari in kot se za marsikatero moramo tudi še danes. In se bomo očitno morali tudi v prihodnje.

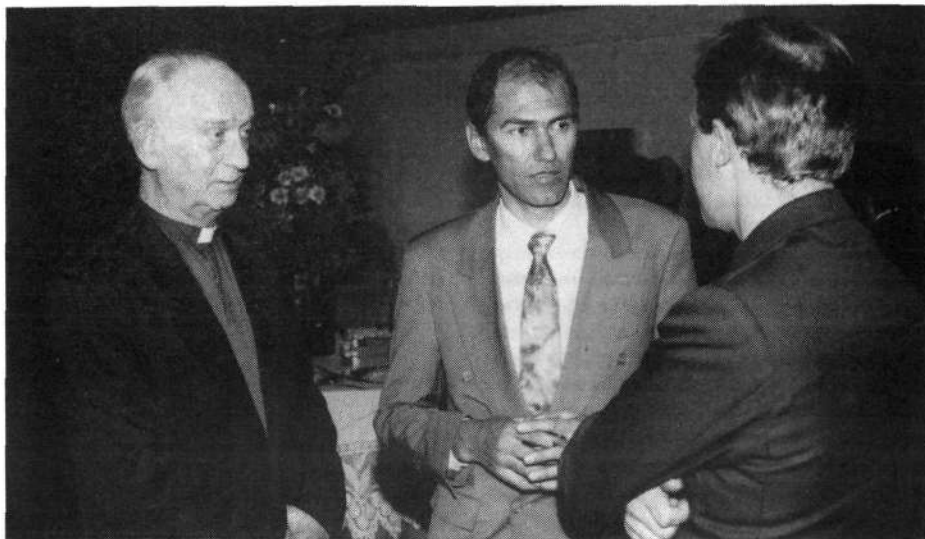
Eden tistih Slovencev, ki so se tega zavedali bolj od večine, je bil **Jakob Aljaž**, ki je prav z namenom, da bi ohranili »slovensko lice slovenskim goram«, pred skoraj 100 leti odkupil in Slovenskemu planinskemu društvu podaril svet na vrhu Triglava ter na tej gori - simbolu dal postaviti nam vsem poznani in dragi stolp. Med vojno, v kateri je bilo nam Slovincem namenjeno, da kot narod izginejo in se naša tla po-

tujijo, je v najtežjih časih boja za svobodo kot pričevanje slovenske odločenosti, da se upremo zapisani sodbi, na vrhu Triglava zaplapolala slovenska zastava, ki so jo tja ponesli slovenski partizani. Obe dejanji sta imeli isti cilj, obe sta častni in vsega spoštovanja in občudovanja vredni. Obe sta delo ljudi, ki so v srcu nosili domovino in hribe kot njen sestavni in razpoznavni del.

Dejstvo je, da Slovenci hodimo v hribe. In prav tako je dejstvo, da hodimo po hribih z ljubeznijo in spoštovanjem, ki ga ta od vrveža in stisk vsakdanjega življenja odmaknjeni tihi, čudoviti in preišljevanju namenjeni del sveta zasluži. Ne more biti nikakršnega dvoma, da je to tudi posledica splošne vzgoje in še posebej izročila, ki ga uspešno, vztrajno in z ljubeznijo goji slovenska planinska organizacija, naša nocojšnja slavljena in obdarovanka. Ta je naše gore bolj kot kaj drugega približala našim ljudem. Dostopne so vsem in so last nas vseh - ne glede na debelino naših denarnic. Tako mora ostati tudi v prihodnje. Hudo bi se pregrešili nad naravno postavo, če bodo - kot kaže, da bo to mogoče marsikam drugam - tudi v gore mogli le izbranci. Prav zato pa velja do gora pokazati skrajno spoštljiv in odgovoren odnos, kaže jih varovati, da bomo njihovo lepoto in dostojanstvo lahko zapustili prihodnjim rodovom tako, kot smo jo v dediščino dobili - nepokvarjeno - od tistih, ki so ob vsem tem zavarovali v naših gorah tudi slovenstvo. K sreči je vse to mogoče nasloniti na dolgo, bogato in uspešno izročilo. To je zakoreninjeno v poslanstvu, ki ga je v okviru bojev slovenskega naroda za ohranitev nacionalne, duhovne in kulturne identitete ter za zavarovanje naših meja častno opravljalo Slovensko planinsko društvo s svojim delom in

Tudi med gosti na akademiji ni bilo nikogar, ki ne bi bil s srcem planinec: nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar in obrambni minister Janez Janša

Foto: Igor Modic

prizadevnostjo. Predvsem seveda z vztrajnim spodbujanjem rojakov k hoji v gore, da bi razumeli njihove lepote in varovali njihovo dostojanstvo, da bi te ostale slovenske, varne in nepoškodovane.

Kaže pa se vendarle vprašati, ali se nuje po potrjevanju in varovanju slovenske nacionalne, duhovne, kulturne, gospodarske in politične identitete tudi zdaj, ne da bi se pri tem zapirali za svoje provincialne plotove pred svetom, zavedamo dovolj. Ali morda vendarle ni preveč na lahko prisotna misel, da je potreba po tem zdaj, ko imamo svojo državo, bistveno manjša, da zahteva manj skrbi. Da zdaj, ko je dosežen ta sicer nujni pogoj, ni več potrebe po zelo občutljivih in stalnih premislekih o tem, kakšna naj bo in kakšna zmore biti vsebina našega sedanjega in prihodnjega življenja v tej naši državi, kakšna je naša predstava o našem lastnem položaju in vlogi v svetu, ki nastaja in ga že živimo in kakšne so naše možnosti, da te predstave tudi udejanimo. Morebiti je to bolj kot kdaj prej prav zdaj naša skupna velika skrb. Hudo napak je misliti, da bodo te stvari šle samodejno, da jih je mogoče prepustiti posameznikom in zgolj strankam in njihovem sporazumevanju. Slovenije in slovenskega nacionalnega interesa preprosto ni mogoče razdeliti in prepustiti strankarskim delitvam. Ne kultura in ne gospodarstvo in še vse, kar je vmes, vse do države, pa tudi ne društveno življenje, ki združuje in povezuje ljudi, ne more živeti samo po strankarski logiki, saj je navsezadnje v strankah formalno včlanjeno skoraj zanemarljivo število Slovencev in državljanov Slovenije. Zdaj je videti, kakor da življenja mimo strank sploh ni. Določanje slovenskega nacionalnega in državnega interesa pa je zagotovo stvar nas vseh in smo za njihovo uresničevanje dolžni tudi vsi kaj storiti. Tudi stranke. Brez njih ni ne enega in ne drugega. Prav v njihovem interesu je, da temu skupnemu naporu, temu sodelovanju in povezovanju ljudi na široko odpirajo vrata in mu dajejo smisel ter razsežnosti mogočega in uresničljivega.

Navsezadnje smo vsi skupaj v tej mladi državi in kar nas je še po svetu ena sama velika naveza, ki je že zmogla vrhunske vzpone in ki se je prepričala, da jih bo zmogla tudi v prihodnje, če se bo le zavedala te usodne medsebojne odvisnosti in povezanosti vseh plezalcev, navezanih v njej. Nihče v navezi ne more biti odveč in nihče v njej ne sme ostati brez pomoči, če mu spodsne in če omaguje. Vse, kar je med nami takega, da nas more razdvojiti, smo dolžni premisliti veliko bolj občutljivo, kot so k temu zavezani bolj številčni narodi.

Slovenske gore ne poznajo strank, ideologij in nazorov. Poznajo le trdo preizkušeno usodo slovenstva, katere del in priča so. Takšna je in

Ob stoletnem jubileju slovenske planinske organizacije sta slovensko Ministrstvo za promet in zveze ter Sestavljeno ptt podjetje Slovenije izdala dve spominski znamki. Prva z nominalno vrednostjo 7 tolarjev (znamka za notranji promet) spominja na ustanovitev Slovenskega planinskega društva: na njej je upodobljena panorama Julijcev s skupino duhovnih očetov slovenske planinske organizacije, Piparjev, v ospredju. Na drugi znamki z nominalno vrednostjo 44 tolarjev (znamka za mednarodni promet) je upodobljena Severna stena Triglava z vrisano smerjo v Čopovem steburu, z eno od najtežavnejših smeri v tej steni torej, ki jo je zmogel legendarni slovenski alpinist **Joža Čop**. Prva znamka je torej posvečena 100-letnici slovenske planinske organizacije, druga plezalcu Jožu Čopu, ki bil letos prav tako kot naša planinska organizacija star 100 let.

takšna naj ostane tudi naša planinska organizacija, združevalka slovenskih ljudi, da se v teh za našo prihodnost preizkušenj polnih časih ne bi vanjo naselili nosilci zla, ki bi poskušali med nami znova posejati klice komaj premaganelega, a ne tudi še pozabljenega sovraštva.

Ni ob tej slovesni priložnosti mogoče mimo spomina na ljudi, ki so ustvarili in poosebljajo slovensko planinsko organizacijo, ki so skrbno varovali spoštljivo razmerje med človekom in goro in omogočili, da je slovenski človek s to svojo izkušnostjo, klenostjo in navado stal z vsem spoštovanjem in občudovanjem na najvišjih vrhovih sveta. Vsekakor zaslužijo ti ljudje naše občudovanje, priznanje in zahvalo. Tistim pa, ki so že prestopili neosvojljivo mejo med živim in neživim, naš nadvse spoštljiv spomin. Vesel sem, da so na tem slavju ljudje,

ki so legenda slovenskega gornštva in se lahko sami prepričajo, kako gre ljubezen do gora in do ljudi, ki hodijo po njih, iz roda v rod, kot nasploh v prihodnost naroda vodi pot.

Zaradi vsega velikega opravljenega dela za naše skupno dobro je v zahvalo, počastitev in priznanje Planinski zvezi Slovenije ob njeni 100-letnici podeljeno naše zdaj najvišje odlikovanje - Zlati častni znak svobode. Iskrene čestitke veljajo ob tem vsem planincem, ki skrbijo za naše gore, da so lepe in varne, da so naše in da bodo takšne ostale. Na klenem, upornem izročilu preteklega in na srčnosti tveganja za prihodnost.«

Predsednik države Milan Kučan je nato predsedniku PZS Andreju Brvarju izročil najvišje slovensko odlikovanje, Zlati častni znak svobode, s katerim je država Slovenija odlikovala slavljeno, Planinsko zvezo Slovenije, ob njeni stoletnici.

PRVE SVEČANE LISTINE PZS

Po akademiji v Gallusovi dvorani je Planinska zveza Slovenije pripravila v klubskih prostorih Cankarjevega doma sprejem, na katerega je povabila tudi (redke) tuje planinske delegacije, avstrijsko, češko, hrvaško in švicarsko (predsednik Mednarodne zveze planinskih organizacij UIAA se je opravičil, da ne more priti na slavnost v Ljubljano zaradi drugih že prej sprejetih obveznosti). Prvič so ob tej priložnosti podelili novo najvišje odlikovanje Planinske zveze Slovenije - svečano listino. Predsednik kadrovske komisije pri PZS **Bojan Žlender** je ob tem dogodku med drugim dejal:

»Naša planinska organizacija živi bogato živ-

Svečana listino PZS Stanetu Belaku Šraufu

Svečana listino PZS Mariji Lah-Vild

Foto: Stane Klemenc

ljenje, če v svojih vrstah povezuje različnosti, ki se dopolnjujejo in privlačijo, če ob vrhunskih rezultatih v najvišjih gorah in ob športnem plezanju deluje skupina cicibanov-planincev, če skrbi za pota, gospodarstvo in varstvo narave dodamo umetelno besedo, zapisano v Planinskem vestniku, knjigah, elektronskih medijih, če imajo v njej svoje pomembno mesto vodniki in reševalci in če povezuje navdušenje pomurskih planincev s tistimi, ki jih gore pozdravljajo vsak dan.

Ob prvi podelitvi svečane listine PZS smo poskušali pokazati prav to raznolikost in bogastvo organizacije, ki ju zagotavljajo ljudje. V stotisočglavi organizaciji je izbor desetih vedno težak in krivičen; vendar sem prepričan, da je komisija, ki se je izmed 23 predlogov odločila za deset posameznikov, izbrala pravilno.«

Stane Belak-Šrauf je dobil svečano listino za izjemne alpinistične dosežke, **Sandi Blažina** za delo na področju alpinizma, vzgoje in organizacijsko delo, **Milan Cilenšek** za dolgoletno delo na informativnem in vzgojnem področju, **Gregor Klančnik** za izjemen prispevek pri izgradnji planinskih postojank in za organizacijsko delo, **Janez Košnik** za življenjsko delo na različnih področjih planinskega delovanja, **Lojze Kraiger** za delo v GRS, na področju vzgoje in izobraževanja ter za organizacijsko delo v Podravju, **Milan Mahovne** za vzgojno in organizacijsko delo in prispevek k razvoju planinstva v Posavju, **Slavko Rajh** za organizacijsko delo PD Kamnik in v Meddruštvenem odboru, **Marija Lah-Vild** za prispevek k razvoju planinstva v Pomurju, **Ernest Stoklas** pa za življenjsko delo na področju planinstva.